

Ιστορική Αναδρομή

Φυλακές

Τουρκία

Ισπανία

Γερμανία

Ελλάδα 1980 – 2009

Λάρισα Λευκά Κελιά

ΤΟΥΡΚΙΑ

Φυλακές υψίστης ασφαλείας στην Τουρκία

Πρόκειται για φυλακές υψίστης ασφαλείας με απομονωμένα και ηχομονωμένα κελιά 10 τ.μ. για ένα άτομο και 25 τ.μ. για τρία. Τα κελιά δεν έχουν φυσικές συνθήκες αέρα και φωτός. Όλο το σύστημα – παροχή νερού, φωτισμός ακόμα και ο εξαερισμός - είναι στα χέρια της διεύθυνσης, που αποφασίζει πώς θα λειτουργήσει. Οι κρατούμενοι δεν βγαίνουν ούτε για φαγητό ενώ και η τουαλέτα βρίσκεται μέσα στο κελί. Σε επαφή με άλλους δεν έρχονται ποτέ, αφού κάθε κελί έχει πόρτα σε αυλή 59 τ.μ. για ένα και 103 τ.μ. για τρία άτομα. Οι αυλές περιβάλλονται από τοίχο ύψους οχτώ μέτρων, με αποτέλεσμα ο κρατούμενος να πρέπει να σηκώνει το κεφάλι για να δει ένα κομμάτι ουρανού, εφόσον του επιτραπεί η έξοδος. Δεν προβλέπεται κανένα είδος επαφής με την έξω ζωή. Υπάρχει έλεγχος στον έντυπο Τύπο, στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση. Κανείς δεν μπορεί να ακούσει τον κρατούμενο παρά οι ανθρωποφύλακες από ειδικό μεγάφωνο, ενώ βιντεοκάμερες τον παρακολουθούν επί 24ώρου βάσεως. Ακόμα και το θεραπευτήριο είναι χωρισμένο σε κελιά. Ο κρατούμενος δεν επιτρέπεται να δει κανέναν άλλο από το διευθυντή, το γιατρό και τον ανθρωποφύλακα που θα τον φέρει. Το τούρκικο κράτος ονομάζει τις φυλακές αυτές «ξενοδοχεία πολυτελείας»..

Ο εκσυγχρονισμός της βίας

Το ζήτημα του εκσυγχρονισμού των τουρκικών φυλακών όπως το αναφέρουν οι καθεστωτικοί, τουλάχιστον όσον αφορά τους πολιτικούς κρατούμενους, έχει τεθεί ήδη από το 1986, όταν το αρμόδιο Υπουργείο Δικαιοσύνης ξεκίνησε την κατασκευή των ειδικών φυλακών υψίστης ασφαλείας του Σογανλίκ, στο προάστιο Καρτάλ της Κωνσταντινούπολης. Μέχρι τον Ιούλιο του 2000, στις φυλακές αυτές, που έχουν χωρητικότητα 500 κρατουμένων, είχαν μεταφερθεί 190 αγωνιστές της τουρκικής Αριστεράς, στην πλειοψηφία τους υπόδικοι για αδικήματα "τρομοκρατίας". Πρόκειται ουσιαστικά για το πρώτο βήμα προς την εφαρμογή του αντιτρομοκρατικού νόμου το οποίο προβλέπει μέσα σ' όλα ότι "απαγορεύεται οποιαδήποτε επαφή ή επικοινωνία των κρατουμένων που έχουν καταδικαστεί βάσει του παρόντος, με άλλους φυλακισμένους".

Συνολικά, το μέτρο αφορά πολλές χιλιάδες ανθρώπους: σε συνολικό αριθμό 70.000 φυλακισμένων σε όλη τη χώρα όπως καταμετρήθηκαν το 1999 και από τους οποίους οι υπόδικοι ή καταδικασμένοι για τρομοκρατία, ανέρχονται σε 10.000 περίπου. Από αυτούς, μόλις οι 5.500 σχετίζονται με το κουρδικό αντάρτικο του ΡΚΚ, ενώ οι υπόλοιποι 4.500 ανήκουν σε διάφορες οργανώσεις της επαναστατικής τουρκικής Αριστεράς.

Μολονότι οι εμπνευστές της προσπαθούν να παρουσιάσουν την αλλαγή αυτή σαν ένα βήμα προόδου και εξόδου από την παγκοσμίως γνωστή αγριότητα των τουρκικών φυλακών, η πραγματικότητα είναι τελείως διαφορετική. Αυτό που ενοχλεί τις αρχές δεν είναι η διάχυτη βία των φυλακών, που συνεπάγεται για τα πιο αδύναμα μέλη της κοινότητας των κρατουμένων ούτε οι κίνδυνοι που οι τωρινοί θάλαμοι των 40-120 κρατουμένων εμπεριέχουν. Το πρόβλημά τους είναι αντίθετα, ότι - με δεδομένο το μεγάλο αριθμό των πολιτικών κρατουμένων- τέτοιου είδους πολυάνθρωπες συγκεντρώσεις επιτρέπουν στους τελευταίους να διατηρήσουν στη φυλακή πολύ περισσότερα στοιχεία της προσωπικότητας και της πολιτικής τους στράτευσης απ' ότι η πολιτική και δικαστική εξουσία θα επιθυμούσαν. Ιδιαίτερα "προβληματική" για την εξουσία, από αυτή την άποψη θεωρείται η διατήρηση της πολιτικής και οργανωτικής δομής των ίδιων των παράνομων οργανώσεων μέσα στις φυλακές.

Για τους ίδιους τους πολιτικούς κρατούμενους, βέβαια, αυτή η κατάσταση μόνο πρόβλημα δε συνιστά, καθώς προσφέρει πολύ περισσότερες εγγυήσεις της προσωπικής τους ασφάλειας από οποιαδήποτε άλλη λύση. Αυτό συμβαίνει λόγω της δημοσιότητας που υπάρχει σε περιπτώσεις βασανισμών ή ξυλοδαρμών, με την παρουσία αυτόπτων μαρτύρων, αποτρέποντας το ενδεχόμενο βίαιης μεταχείρισης των κρατουμένων λόγω των αντιδράσεων που θα προκαλούσαν. "Χωρίς την παραμικρή αμφιβολία, αυτό εξηγείται εν μέρει με βάση το σύστημα των ανοιχτών πτερύγων στις φυλακές, δεδομένου ότι, σύμφωνα με την πείρα που έχουμε από όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου, οι βιαιοπραγίες και τα βασανιστήρια γενικεύονται συνήθως κάτω από συνθήκες μυστικότητας". Καθόλου περίεργο, λοιπόν, που το ζήτημα της μεταγωγής των πολιτικών κρατουμένων από τις "κανονικές" στις

"ειδικές" φυλακές είναι αυτό που αποτέλεσε το επίκεντρο των συγκρούσεων που συγκλόνισαν το τουρκικό "σωφρονιστικό" σύστημα τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του 90. Αξίζει ίσως να αναφέρουμε ότι το κεντρικό αίτημα της μεγάλης απεργίας πείνας του καλοκαιριού του 1996, με τους 12 νεκρούς, υπήρξε ακριβώς η μη μεταφορά των φυλακισμένων Τούρκων και Κούρδων αγωνιστών στην πρώτη τέτοια "ειδική φυλακή".

Στις 7/3/1997, 28 άτομα στην φυλακή της Αλεξανδρέτας μεταξύ των οποίων μέλη του ΠΚΚ και της MLKP, διέφυγαν αφού πρώτα είχαν σκάψει τούνελ 54 μέτρων.

Η σφαγή της Άγκυρας

Η έκρηξη του "μετώπου των φυλακών" δεν υπήρξε προγραμματισμένη, δεν έλειψαν όμως και σ' αυτή την περίπτωση τα σημάδια που προειδοποιούσαν για το ανέβασμα της έντασης και την επερχόμενη θύελλα. Ο καθεστωτικός Τύπος επιδιόταν σε μια τυπική εκστρατεία παραφιλολογίας για τα υποτιθέμενα "προνόμια" των κρατουμένων, συγχέοντας το "κράτος εν κράτει" των φυλακισμένων νονών της μαφίας με τις (κάθε άλλο παρά προνομιούχες) πολιτικές οργανώσεις της Αριστεράς.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1999 έγινε γνωστό ότι δεκάξι κρατούμενες στη φυλακή της Μαλάτσα, υπόδικες για συμμετοχή στις αριστερές οργανώσεις "Επαναστατικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Κόμμα-Μέτωπο" (ΔΗΚΡ-Σ, πρώην Ντεβ Σολ) και "Τουρκικός Εργατοαγροτικός Απελευθερωτικός Στρατός" (ΤΙΚΚΟ), είχαν συλλάβει ως ομήρους τέσσερις από τους φύλακές τους. Αυτό συνέβη κατά τη μεταφορά τους στο Ειδικό Δικαστήριο Κρατικής Ασφαλείας που θα τους έστελνε σε "ειδικά κελιά". Η υπόθεση έληξε με επέμβαση των ειδικών δυνάμεων της αστυνομίας και καταστολή της ανταρσίας.

Δέκα μέρες αργότερα, ήρθε η σφαγή της φυλακής Ουλουτζανλάρ, όπου στις 2 τα ξημερώματα της 25ης Σεπτεμβρίου του 1999 δεκάδες πάνοπλοι υποτιθέμενοι χωροφύλακες εισέβαλαν ξαφνικά στην πτέρυγα των πολιτικών κρατουμένων, με πρόσχημα τη διενέργεια "έρευνας". Σύμφωνα με τον επίσημο ισχυρισμό των αρχών, η κίνηση αποσκοπούσε να προλάβει ομαδική απόδραση κρατουμένων που είχαν σκάψει ολόκληρο τούνελ κάτω από τη φυλακή. Κανένα ωστόσο τούνελ δεν βρέθηκε. Περισσότερο εύλογη φαίνεται η ερμηνεία που θέλει τη νυχτερινή εισβολή να αποβλέπει στη μαζική τρομοκράτηση και τον προληπτικό "σωφρονισμό" των φυλακισμένων, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η σχεδιαζόμενη μεταγωγή τους στα "ειδικά κελιά". Η όλη επίθεση πραγματοποιείται από παρακρατικούς που μεταφέρθηκαν στις φυλακές με στρατιωτικά αυτοκίνητα σκοτώνοντας 11 φυλακισμένους πολιτικούς κρατούμενους, ορισμένους από σφαίρες και τους υπόλοιπους από χτυπήματα.

Η επίσημη και ανεπίσημη κρατική πληροφόρηση έκαναν λόγο για λυσσασμένη αντίσταση των κρατουμένων, με χρήση μολότοφ και μετατροπή φιαλών γκαζιού σε αυτοσχέδια φλογοβόλα κατά των αστυνομικών. Το "Κεντρικό Συντονιστικό των Φυλακών", στο οποίο εκπροσωπούνται 9 διαφορετικές οργανώσεις, κατήγγειλε απ' την πλευρά του πως η αστυνομία "έβαλε με αυτόματα όπλα, ενώ οι φυλακισμένοι δεν είχαν άλλα όπλα, παρά μόνο τα σώματά τους και κάποια ξύλινα παλούκια".

Τη σφαγή ακολούθησε η έκρηξη. Μέσα σε λίγες ώρες, οι κυριότερες φυλακές της Τουρκίας βρέθηκαν σε κατάσταση εξέγερσης. Σε δέκα απ' αυτές (Ουμρανίγιε και Μπαϊράμπασα της Κωνσταντινούπολης, Μπαρτίν, Τσανκιρί, Τσανάκαλε, Αϊδίνι, Γκέμπζε, Προύσα, Τζεϊχάν, Πέργαμος), οι εξεγερμένοι πολιτικοί κρατούμενοι έπιασαν ως ομήρους 74 συνολικά φύλακες, με κεντρικό αίτημα την απόδοση δικαιοσύνης για τη σφαγή και τη ματαίωση της μεταφοράς τους στα λευκά κελιά. Παρά τις απειλές του πρωθυπουργού Ετζεβίτ, ότι "το κράτος θα επιβληθεί με κάθε μέσο στις φυλακές", την κινητοποίηση τεράστιων αστυνομικών δυνάμεων και τη βάρβαρη καταστολή των σποραδικών εκδηλώσεων συμπαράστασης από συγγενείς και συντρόφους των φυλακισμένων, τελικά ο φόβος για τις συνέπειες μιας γενικευμένης αιματοχυσίας καθόρισε την έκβαση της αναμέτρησης. Οι όμηροι αφέθηκαν ελεύθεροι, με αντάλλαγμα την επίσημη κυβερνητική υπόσχεση για διαλεύκανση των γεγονότων της Άγκυρας παραμένοντας άγνωστο το περιεχόμενο της συνδιαλλαγής σχετικά με το καθεστώς των πολιτικών κρατουμένων.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Καθεστώς κράτησης τύπου FIES

Στα τέλη του 1960 και τις αρχές του 1970 σημειώθηκε μια αναζωπύρωση των κοινωνικών κι επαναστατικών αγώνων σε όλο το εύρος της ευρωπαϊκής ηπείρου. Στην Ισπανία, απεργίες, καταλήψεις εργοστασίων, και ο σχηματισμός αυτόνομων εργατικών συνελεύσεων (asambleas) ξέσπασαν παράλληλα με την επανεμφάνιση της ένοπλης πάλης, από ομάδες όπως το MIL και οι Αυτόνομες Ομάδες. Η μετάβαση από τη φασιστική δικτατορία στο δημοκρατικό κράτος, στα μέσα του 1970 δεν έκανε καμιά διαφορά, τουλάχιστον όσον αφορά την καταπίεση, και τον υπερπληθυσμό των φυλακών. Ο αγώνας για την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων γρήγορα μετασηματίστηκε στον αγώνα για την απελευθέρωση όλων των κρατουμένων και την κατάργηση του σωφρονιστικού συστήματος.

Τον Γενάρη του 1977, με το Μανιφέστο των κρατουμένων του Carabanchel, οι ποινικοί κρατούμενοι προσχωρήσαν στον αγώνα. Εξεγέρσεις ξέσπασαν στις φυλακές όλης της χώρας με 35 ανταρσίες και πολυάριθμες ενέργειες αλληλεγγύης. Οι κρατούμενοι οργάνωναν τον αγώνα τους μέσα από γενικές συνελεύσεις στις φυλακές και τον Φλεβάρη του 1977 δημιουργήθηκε το COPEL (συντονισμός αγωνιζόμενων φυλακισμένων ισπανών). Μετά το βασανισμό 100 νέων ανθρώπων και το μαχαίρωμα 3 κρατουμένων, ξεσπά μια άγρια εξέγερση στη φυλακή.

Κατά την εισβολή των δυνάμεων καταστολής 36 κρατούμενοι αποπειρώντας να κλιμακώσουν τον αγώνα τους, προξενούν τραύματα στο σώμα τους ή καταπίνουν αιχμηρά αντικείμενα. Ένας κρατούμενος κατά την μεταφορά του στο νοσοκομείο, καταφέρνει να δραπετεύσει. Ένας άλλος βαριά τραυματισμένος ζωγραφίζει τη λέξη COPEL στους τοίχους της φυλακής. Την επόμενη μέρα 98 μεταγάνωνται σε διάφορες φυλακές ενώ 40 από αυτούς “εξαφανίζονται” σε καθεστώς απομόνωσης. Μέχρι το 1979, εξεγέρσεις, απεργίες πείνας, απεργίες από την εργασία των φυλακισμένων και άλλες ενέργειες διαχέονται σε όλη την επικράτεια.

Στις 27 Ιούνη 1989 ξεσπά μια εξέγερση στο Puerto de Santa Maria. Οι εξεγερμένοι μεταφέρονται στην Herrera de la Mancha και τίθενται σε απομόνωση. Την ίδια χρονιά οι πολιτικοί κρατούμενοι της GRAPO ξεκινούν αλυσιδωτή απεργία πείνας που κρατάει συνολικά 435 μέρες και συγκεντρώνει την προσοχή.

Στις 14 Φλεβάρη 1990 οι κρατούμενοι κρατούν τους δεσμοφύλακες ομήρους στις φυλακές Alcala-Meco. Απαιτούν την αποφυλάκιση του Juan Redondo Fernandez και των κρατουμένων στην Herrera de la Mancha. Η εξέγερση τσακίζεται αλλά η ελευθερία είναι στο στόμα και στη σκέψη όλων και εξεγέρσεις, ομηρίες, αποδράσεις συγκλονίζουν όλη τη χώρα. Σαν απάντηση στις εξεγέρσεις αυτές το κράτος εγκαθιδρύει ένα νέο καθεστώς κράτησης, το λεγόμενο τύπου FIES.

Οι φυλακές τύπου FIES χαρακτηρίζονται από την συνθήκη της επ’ αόριστου κράτησης: Κανονικά η κατάσταση του κρατουμένου ανανεώνεται ανά τρίμηνο, στην πράξη όμως η κράτησή του στα FIES μπορεί να παραταθεί για δεκαετίες.

Αγώνες ενάντια στα FIES υπήρξαν από την πρώτη κιόλας μέρα, από άτομα ή μικρές ομάδες, με νόμιμα ή “παράνομα” μέσα, όμως γύρω στα τέλη του ’90 έγινε συνείδηση πολλών κρατουμένων στα FIES η αναγκαιότητα ενός συντονισμού, και μέσα από γράμματα σε άλλους κρατουμένους ή ομάδες υποστήριξης, ξεκίνησαν να οργανώνουν τον αγώνα τους.

Με τα αιτήματα αυτά μια συλλογική απεργία πείνας έγινε από τις 16 έως 19 Μάρτη του 2000. Παρ’ όλες τις δυσκολίες περίπου 400 κρατούμενοι συμμετείχαν σε 21 διαφορετικές φυλακές. Ήταν μια συμβολική ενέργεια (4 μέρες για τους 4 τοίχους του κελιού), ένας τρόπος να δοκιμαστεί η ισορροπία των συσχετισμών δύναμης, μετά την απρόσμενη άνοδο του κινήματος τις τελευταίες εβδομάδες τόσο μέσα όσο κι έξω από τις φυλακές, στην Ισπανία αλλά και πέρα από τα σύνορα.

Στους επόμενους μήνες του 2000 η δράση συνεχίζεται τόσο μέσα όσο κι έξω από τα κελιά. Υπάρχει φυσικά και η αντίδραση από το Κράτος. Από την μια υπάρχει μια άγρια καταστολή: μαζικές μεταγωγές, λογοκρισία, ξυλοδαρμοί,

βασανιστήρια κλπ. Οι προκηρύξεις των κρατουμένων σημαίνουν συναγερμό. Οι πρώτοι 2 κρατούμενοι δολοφονημένοι στα κελιά τους. Από την άλλη υπάρχει μια εκστρατεία στα ΜΜΕ συκοφαντίας: οι αγωνιζόμενοι κρατούμενοι παρουσιάζονται σαν επικίνδunami εγκληματίες. Την περίοδο από τον Μάη ως τον Ιούλη αρκετές βόμβες στάλθηκαν σε φασιστοφυλλάδες.

Την 1 Δεκέμβρη του 2000, τελικά ξεκινάει μια συλλογική απεργία πείνας από 50 απεργούς, επ' αόριστον. Θα λήξει μετά από έναν μήνα με την παράλληλη συμμετοχή 150 κρατουμένων που διεξήγαγαν άλλες πράξεις αλληλεγγύης. Η καταστολή σε συνδυασμό με την αποσιώπηση του γεγονότος από τα ΜΜΕ, επέδρασαν αρνητικά στο ηθικό πολλών κρατουμένων.

Τον Μάρτιο του 2002 έλαβε χώρα ακόμα μια συλλογική απεργία πείνας σε 38 φυλακές, όπου περίπου 500 κρατούμενοι έλαβαν μέρος. Εκτός από τον μεγάλο αριθμό των συμμετεχόντων σημαντικός παράγοντας ήταν και η συμμετοχή γυναικών (όπως στις φυλακές της Alcalá). Η σιωπή του τύπου που επέβαλλε το Υπουργείο Εσωτερικών ήταν ολική. Στις 28 Μάη 2002, μια γενικευμένη εξέγερση σημειώθηκε στις φυλακές του Cuatro Caminos στην Καταλωνία. Μετά τον ξυλοδαρμό δυο νέων κρατουμένων μέχρι λιποθυμίας, πάνω από 250 κρατούμενοι αποφάσισαν να απέχουν από την εργασία τους.

Η ενότητα και η συνέχεια του κινήματος διασφαλίστηκαν μέσα από τα 4 βασικά αιτήματα: τακτικές συλλογικές δράσεις (όπως οι μηνιαίες αποχές προαυλισμού και απεργίες πείνας), επέκταση και δυνάμωμα συντονισμού μέσα κι έξω, συζητήσεις σχετικά με τους αγώνες των κρατουμένων και τη θέση τους στους εξελισσόμενους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες.

Ολόκληρο το επόμενο έτος μέχρι και σήμερα υπάρχει ένα σταθερό ρεύμα γραμμάτων, προκηρύξεων, μαρτυριών. Οι κρατούμενοι/ες αγωνιστές/στριες μιλούν για τα καθημερινά βασανιστήρια και την καταπίεση, αλλά και για τους αγώνες των φυλακισμένων (αποχές προαυλισμού, απεργίες πείνας, απεργίες από την εργασία, καμπάνιες αλληλογραφίας, πρακτικές σαμποτάζ κλπ). Επίσης στους δρόμους αναπτύσσεται μια σειρά από ενέργειες σε όλη την Ισπανία: διαδηλώσεις, συνελεύσεις, αντιπληροφόρηση, συνέδρια κι ενέργειες άμεσης δράσης.

Στον νομικό τομέα η κυβέρνηση του Aznar εισήγαγε τον Μάη του 2003, μέσα στο κλίμα αντιτρομοκρατικής υστερίας που βασιζόταν στον πόλεμο του Ιρακ, μια αναδιοργάνωση του ποινικού συστήματος που προέβλεπε μεταξύ άλλων και αύξηση στο μέγιστο όριο φυλάκισης από τα 20 στα 40 χρόνια. Για πολλούς κρατουμένους αυτό σήμαινε ότι δε θα βγαίνουν από τις φυλακές ζωντανοί, η λεγόμενη σιωπηλή θανατική ποινή. Στο εσωτερικό των φυλακών τα χέρια των δεσμοφυλάκων λύνονταν, ενώ συνεχείς μεταγωγές, λογοκρισία, απαγόρευση επισκέψεων, εξευτελισμοί, καταχρήσεις, ξυλοδαρμοί, βασανιστήρια, θάνατοι συνέθεταν το τοπίο. Από το 1991, 14 σύντροφοι έχουν βρεθεί νεκροί στα κελιά του ισπανικού κράτους.

Το Δεκέμβρη του 2002 και τον Ιούνιο 2003 διεξήχθησαν αρκετές επιθέσεις ενάντια σε ισπανικούς στόχους σε αλληλεγγύη με τους κρατουμένους στα FIES. Στις 23 Δεκέμβρη 2003 εκρήγνυνται 2 βόμβες σε κάδους έξω από το σπίτι του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Κομισιόν) Ρομάνο Πρόντι. Αρκετοί ευρωπαίοι πολιτικοί και θεσμοί όπως η Eurojust, η Eurorol και η ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα γίνονται αποδέκτες δεμάτων-βομβών.

Συνοπτικό χρονολόγιο του αγώνα ενάντια στις ισπανικές φυλακές 1977-2003

Από το 1977 έως το 2003 στις 13 Μάρτη πραγματοποιούνται 48 αποδράσεις κρατουμένων, δεκάδες απεργίες πείνας ανά διαστήματα, άλλες μαζικές και άλλες μεμονωμένες, δεκάδες δολοφονίες αγωνιστών, φυλακισμένων ή μη. Οι δικαστικές αρχές θέτουν την οργάνωση PCE(r)-GRAPO και τον Μαύρο αναρχικό Σταυρό παράνομους χρησιμοποιώντας το σαν "εργαλείο στρατολόγησης αυτής της τρομοκρατικής οργάνωσης". Παράλληλα αναπτύσσεται ένα τεράστιο κοινωνικό κίνημα αλληλεγγύης, που για χρόνια στέκεται πλάι στους φυλακισμένους, με πορείες, συγκρούσεις, εκδηλώσεις και παρεμβάσεις. Το σημαντικότερο κομμάτι του αγώνα αποτέλεσε η κοινοποίηση του αγώνα των φυλακισμένων απέναντι στη σιωπή ιχθύος που επέβαλλαν τα ΜΜΕ. Επίσης πραγματοποιήθηκαν βίαιες δράσεις εναντίον σωφρονιστικών και εξεγέρσεις σε όλες τις φυλακές, όπως και εκατοντάδες άμεσες δράσεις αλληλεγγύης προς τους φυλακισμένους από τους "εκτός των τειχών" συντρόφους. Σε

όλη την Ευρώπη βάζονται κατά κορυφαίων προσώπων και υποδομών με ανατινάξεις, απαγωγές, εκτελέσεις και ληστείες. Ο αγώνας εντός και εκτός των τειχών είναι απόλυτα συνδεδεμένος με την ιδέα της κοινωνικής απελευθέρωσης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα πολύμορφα κινήματα που άντεξε στην πάροδο του χρόνου, με την συνεχή εντατικοποίηση του, αλλά και την απορρόφηση των χτυπημάτων της καταστολής. Οι δεκάδες νεκροί συντρόφισσες/φοι και αγωνιστές/στριες σηματοδοτούν μια ολόκληρη εποχή αγώνα απέναντι στο κράτος και την καταπίεση. Όσο κι αν προσπάθησαν με την ανελέητη καταστολή, δεν μπόρεσαν να κάμψουν τις συνειδήσεις όσων αγωνίζονται, όπως δεν μπόρεσαν και να περιορίσουν το μίσος των εξεγερμένων που παλεύουν ενάντια στην κοινωνία-φυλακή.

Φυλακές Σταμχαιμ Γερμανία

Οι φυλακές του Σταμχάιμ στην Γερμανία έγιναν γνωστές το 1975, όταν δημιουργήθηκε ειδική πτέρυγα με λευκά κελιά για τους αγωνιστές της Φράξιας Κόκκινος Στρατός (RAF). Τα κελιά αυτά ήταν η όψη της φρικαλεότητας, με ένα άσπρο φως 24 ώρες το 24ωρο να γκρεμίζει οποιοδήποτε κουράγιο. Πλήρης απομόνωση, επιτήρηση από έναν ολόκληρο στρατό και εν τέλει η εξόντωση των αγωνιστών που βαφτίζεται αυτοκτονία.

Η Ιρμγκαρντ Μέλερ (μέλος της RAF) περιγράφει τις συνθήκες που επικρατούσαν στα λευκά κελιά στα μέσα του 1977: «Ο ένας τοίχος ήταν από υαλότουβλα. Τα κελιά των αντρών ήταν απέναντι από εκείνα των γυναικών. Γύρω στο διάδρομο υπήρχαν κάμερες που βιντεοσκοπούσαν όλη μέρα και στην άκρη ένα γυάλινο κουβούκλιο με έναν τεχνικό που χειριζόταν τα ηλεκτρονικά μηχανήματα. Ο Αντρέας είχε ένα διπλό κελί. Το ίδιο και η Γκούντρουν. Εγώ ήμουν απέναντι από τον Γιαν. Πριν σκληρύνουν οι συνθήκες μπορούσαμε να κοιμόμαστε και σε κάποιο άλλο κελί. Εγώ έμεινα αρκετό διάστημα με την Ενσλιν, μετά την απεργία πείνας, γιατί ήταν τόσο αδύναμη που χρειαζόταν βοήθεια. Τη χαλάρωση των συνθηκών κράτησης την πετύχαμε μετά από σκληρούς αγώνες και απεργίες πείνας. Αλλά μετά την υπόθεση Πόντο, ήθελαν και πάλι να μας κλείσουν στα κελιά. Χρειάστηκε να ξεκινήσουμε και πάλι απεργία πείνας. Πήραν τότε αφορμή αυτή την απεργία για να στείλουν την Ινγκριντ πίσω στο Στάντελχαϊμ».

Στις 5 Σεπτεμβρίου 1977 πραγματοποιήθηκε από ένα κομάντο της RAF η απαγωγή του προέδρου των γερμανών εργοδοτών Χανς Μάρτιν Σλάγιερ. Οι απαγωγείς απαίτησαν την απελευθέρωση 11 συντρόφων τους. Αμέσως οι ανθρωποφύλακες τους έγδυσαν και τους μετέφεραν σε νέα άδεια κελιά. Δεν μπορούσαν πια να ειπωθούν μεταξύ τους, τους πήραν σχεδόν όλα τους τα πράγματα και το ραδιόφωνο απαγορεύτηκε. Από τότε δεν ξαναείδαν ο ένας τον άλλο. Ο μόνος τρόπος επικοινωνίας ήταν να φωνάζουν έξω από τις πόρτες των κελιών.

Στη συνέχεια οι συνθήκες κράτησης έγιναν ακόμη πιο επιβλητικές. Μόνωσαν ηχητικά τα κελιά για να μην ακούγονται οι κραυγές. Τους μετέφεραν σε νέα έτσι ώστε να υπάρχει ενδιάμεσά τους ένα κενό κελί για να μην μπορούν να επικοινωνούν με χτυπήματα στους τοίχους. Δεν μπορούσαν να έχουν επαφή με κανέναν, ούτε με τον/την δικηγόρο τους. Ο γιατρός συνοδευόταν πάντα από δύο δεσμοφύλακες, ενώ οι τελευταίοι έπρεπε να είναι πάντα σε ομάδα.

ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ 1980-2009

Τον Απρίλη του 1980 τα ΜΑΤ κατέστειλαν βίαια την εξέγερση στις γυναικείες φυλακές του Κορυδαλλού. Μια εξέγερση που προκλήθηκε ως αντίδραση στα βασανιστήρια με επικεφαλής τον ψυχίατρο Μαράτο, που λίγα χρόνια αργότερα εκτελέστηκε απ' την Επαναστατική Αλληλεγγύη. Μετά απ' αυτό το κατασταλτικό πογκρόμ 4 αναρχικοί κρατούμενοι/ες (Φίλιππας Κυρίτσης, Σοφία Κυρίτση, Γιάννης Σκανδάλης και Γιάννης Μπουκετσίδης) ξεκίνησαν απεργία πείνας ενάντια στο σωφρονιστικό φασισμό.

Το 1987, στις φυλακές της Κέρκυρας, ο Γιάννης Πετρόπουλος μαζί με άλλους συγκατηγορούμενούς του προχωρούν σε εξέγερση, πράγμα που του αποφέρει νέα βασανιστήρια και ταπεινώσεις. Μεταφέρεται σιδηροδέσμιος στην απομόνωση των φυλακών Πατρών κι από εκεί πίσω στην Κέρκυρα, όπου πραγματοποιεί απεργία πείνας. Μετά από 25 ημέρες μετάγεται στην Αλικαρνασσό.

Το 1989 ξεκινά πάλι απεργία πείνας, φτάνοντας στα όρια του θανάτου διεκδικώντας το αυτονόητο: να του δοθεί το δικαίωμα άσκησης έφεσης.

Στις 9 Οκτώβρη του 1990 ο Γ.Πετρόπουλος πυροδοτεί ένα ξέσπασμα που εξαπλώθηκε σχεδόν τις φυλακές της επικράτειας: Αλικαρνασσός, Πάτρα, Κορυδαλλός, Χανιά, ΣΦΑ, Λάρισα, Χαλκίδα, Κέρκυρα. Οι εξεγερμένοι αφού ξήλωσαν τους σιδεροσωλήνες κι έσπασαν τους δοκούς, επιτέθηκαν στους ανθρωποφύλακες κι έθεσαν υπό την εξουσία τους τον τρίτο όροφο της φυλακής Αλικαρνασσού. Οι κρατούμενοι βάζουν φωτιά στα στρώματά τους, ανεβαίνουν στις ταράτσες και αρχίζουν να γκρεμίζουν τα κάτεργα. Από εκεί και για 45 ημέρες αυτός ο όροφος έγινε ορμητήριο ελευθερίας. Οι εξεγερμένοι κρέμασαν στα εξωτερικά κάγκελα ένα πανό που έγραφε: "ΕΞΕΓΕΡΘΗΚΑΜΕ ΣΤΟΥΣ ΓΔΑΡΤΕΣ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΑΣ".

Από την πρώτη στιγμή οι ομάδες των αντιεξουσιαστών στάθηκαν στο πλευρό των κολασμένων με συνεχείς διαδηλώσεις, συνθήματα, οικονομική ενίσχυση και μάζεμα υπογραφών. Η πολιτική και ηθική ενίσχυση που πρόσφεραν οι αναρχικοί στους εξεγερμένους περιγράφεται γλαφυρά από τον ίδιο τον Πετρόπουλο: « Εμείς που μέχρι εκείνη τη στιγμή ήμασταν μαθημένοι να αντιμετωπίζουμε μόνο εχθρικές επιθέσεις, μείναμε άφωνοι, σαν κεραυνοβολημένοι, μπροστά σε εκείνα τα παιδιά που ερχόταν με την αγάπη στη καρδιά και μας λύγισαν αμέσως [...] Μέσα σε λίγα λεπτά έξω από κάθε παράθυρο, έκαιγε από μία πύρινη φλόγα που έστελνε το φως της σε όλες τις ανθρώπινες ψυχές. Το ίδιο έκαναν κι απέξω τα παιδιά που δυνάμωναν και πλήθαιναν τις εστίες της φωτιάς. Και ανάμεσά μας πέρναγαν τα κύματα της μουσικής που μετατρέπονταν σε μουσική των όπλων. Ενώ γύρω μας η εξουσία ταραχτήκε. Η πύρινη φωτιά που έκαιγε τις καρδιές μας τους τρόμαζε! Έσκιζαν το σκοτάδι οι χαρακιές των πληγών μας και λούφαξαν! Το πάθος τις καρδιάς μας για λευτεριά τράνταξε τα θεμέλια της φυλακής! Και τη γονάτισε! ».

Οι κρατούμενοι φτιάχνουν λόγχες, δοκιμάζουν μολότοφ και στήνουν οδοφράγματα. Απέναντί τους έχουν τα ΜΑΤ και τα ΕΚΑΜ. Οι εξεγερμένοι αμύνονται στη μανιασμένη επίθεση. Αντιμετωπίζουν τα κλομπ και τις πυροσβεστικές αντλίες με πύρινα οδοφράγματα, εξακοντίζουν προς τους μπάτσους σίδερα, τζάμια και ξύλινα ακόντια. Δέκα μόλις εξεγερμένοι που έμειναν όρθιοι μέχρι τέλους αντιμετωπίζουν 1500 πάνοπλους μπάτσους.

Ο Γιάννης Πετρόπουλος αποφυλακίστηκε τελικά το 1995, μετά από 24 χρόνια εγκλεισμού, αφού έφτασε στα όρια του θανάτου με 55 ημέρες απεργίας πείνας.

Εξέγερση στις φυλακές 1991 <https://www.youtube.com/watch?v=633418U6Kqc>

Με αφορμή τον ξυλοδαρμό του αναρχικού Γιάννη Δημητράκη, στις 23 Απριλίου 2007, οι κρατούμενοι των φυλακών Μαλανδρίνου αρχικά διαμαρτύρονται και αφού αντιμετωπίζονται βίαια, εξεγείρονται. Σύντομα ξεκινούν αλυσιδωτές αντιδράσεις ξεσηκωμού σε έξι φυλακές σε όλη τη χώρα. Καταλαμβάνεται η φυλακή στην Πάτρα και κάποιες πτέρυγες στον Κορυδαλλό. Σε Τρίκαλα και Λάρισα ξεκινούν αποχή συσσιτίου, αντίστοιχες κινήσεις γίνονται σε Ναύπλιο, Κέρκυρα και Κομοτηνή. Στις 25 Απριλίου τα ΜΑΤ εισβάλλουν και καταστέλλουν στις φυλακές

Μαλανδρίνου. Λίγες μέρες μετά MAT και EKAM “αποκαθιστούν την τάξη” σε Κορυδαλλό, Διαβατά, Αγ.Στέφανο και Κέρκυρα.

Τα αιτήματα των κρατουμένων ήταν μεταξύ άλλων και:

- Κατάργηση πειθαρχικών ποινών
- Μετατροπή των ισόβιων σε 12ετή κάθειρξη
- Αποφυλάκιση με την έκτιση των 3/7 της ποινής
- Άδειες σε όλους
- Μείωση της προφυλάκισης στους 12 μήνες

Οι κινήσεις αλληλεγγύης περιείχαν συγκέντρωση έξω από τα κρατητήρια του Α.Τ. Ομόνοιας, μηχανοκίνητη πορεία στα Διαβατά, πορεία έξω από το σπίτι του προέδρου της δημοκρατίας, παρέμβαση σε φυλακές ανά την Ελλάδα, πορείες σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα.

Φωτογραφίες από εξεγέσεις 2007: https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=694180

Τον Νοέμβριο του 2008 ξεκινάει η μαζικότερη αποχή συσσιτίου που έχει υπάρξει στα ελληνικά κολαστήρια, την οποία ακολούθησε σταδιακή απεργία πείνας περισσότερων από 5000 κρατουμένων με συνολική διάρκεια 18 ημερών. Κύρια απαίτηση, αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης μέσα στις φυλακές. Απάντηση του κράτους ήταν να επιβάλει ένα κλίμα τρομοκρατίας. Από μαζικές μεταγωγές και αιφνιδιαστικά <<ντου>> στα κελιά μέχρι άσκηση ψυχολογικής βίας και εκδικητικά πειθαρχικά. Υπήρξεν συμμετοχή κρατουμένων από 20 φυλακές(Κομοτηνής, Διαβατών, Λάρισας, Δομοκού, Γρεβενών, Άμφισσας, Αηλίκων Βόλου, Κορυδαλλού, Κερκύρας, Χαλκίδας, Μαλανδρίνου, Ναυπλίου, Πατρών, Χανίων, Αλικαρνασσού, Νεαπόλεως Κρήτης, Τρικάλων, Ιωαννίνων, Χίου, Αυλώνας και Γυναικείων Θηβών). Ένα μεγάλο κύμα αλληλεγγύης εκτός των τειχών αγκάλιασε τον αγώνα αυτό των κρατουμένων. Ως αποτέλεσμα είχε αρκετά από τα αιτήματα που αφορούσαν την επιβίωση των κρατουμένων μέσα στην φυλακή να κερδηθούν.

Τον Μάρτη του 2009 η αγωνίστρια Κατερίνα Γκουλιώνη βρίσκεται νεκρή κατά τη διάρκεια πειθαρχικής μεταγωγής. Η Κ.Γ. συλλαμβάνεται για κατοχή ναρκωτικών και φυλακίζεται στα Διαβατά, όπου και πρωτοστατεί στις κινητοποιήσεις των κρατουμένων τον Νοέμβριο του 2008. Με πρακτικές όπως γράμματα στον υπουργό δικαιοσύνης, επώνυμες καταγγελίες στον συνήγορο του πολίτη και απεργίες πείνας μαζί με συγκαταρούμενες της δίνει έναν αγώνα ενάντια στις καθημερινές άθλιες συνθήκες των φυλακών. Εξαιτίας της δράσης της αυτής μεταφέρεται από τα Διαβατά στις φυλακές Ελαιώνα. Εκεί ξεκινά έναν αγώνα ενάντια στην κολπική εξέταση. Σε μία μεταγωγή της στον Κορυδαλλό αρνείται να υποστεί κολπικό έλεγχο. Παρότι τελικά ελέγχεται με υπερηχογράφημα, παραμένει για μέρες στην απομόνωση. Επιστρέφοντας στον Ελαιώνα, μοιράζεται την εμπειρία της με συγκαταρούμενες της, οι οποίες ξεκινούν η μία μετά την άλλη να αρνούνται την κολπική εξέταση. Δύο βδομάδες πριν το Εφετείο της στην Λάρισα, και ενώ αναμένεται η αποφυλάκισή της, αποφασίζεται και νέα εκδικητική μεταγωγή, αυτή τη φορά για την Κρήτη. Εκεί στο τέλος της μεταγωγής της βρίσκεται νεκρή. Η επίσημη εκδοχή κάνει λόγω για χρήση ναρκωτικών, οι συγκαταρούμενοί της καταγγέλλουν ότι η Κατερίνα βρέθηκα πισθάγκωνα δεμένη και με αίματα στο πρόσωπό της. Οι συγκαταρούμενες της παραδίδουν στις φλόγες την Β΄ πτέρυγα των φυλακών Θήβας.

Εκτενέστερη ανάλυση πάνω στο ζήτημα από την ομάδα “Ενάντια στην Λήθη”

<http://radio-i.org/index.php/archive/16-esl/384-katerinagkoulioni.html>

ΛΑΡΙΣΑ-ΛΕΥΚΑ ΚΕΛΙΑ

Από τις αρχές του 2000 και μετά οι εξουσιαστές ανακοίνωσαν μια νέα σταυροφορία: Τον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας. Αυτή ήρθε να αντικαταστήσει την ανύπαρκτη από το '80 κομμουνιστική απειλή και τον πόλεμο ενάντια στους βαρόνους ναρκωτικών τη δεκαετία του 1990. Φυσικά τα ονόματα είναι απλά αποπροσανατολιστικά. Οι αλλοτινοί σύμμαχοι ονομάστηκαν τρομοκράτες και οι παλιοί ορκισμένοι εχθροί συμπαραστάτες στον πόλεμο ενάντια στην τρομοκρατία. Πέρα από τις στρατιωτικές εισβολές σε διάφορα κράτη (Ιράκ, Αφγανιστάν) το κυριότερο σημείο αυτού του πολέμου ήταν η συντηρητικοποίηση των διάφορων κοινωνιών, η αυστηρότερη επιβολή ελέγχου και καταστολής.

Στον ελλαδικό χώρο αφετηρία για συμμετοχή της “χώρας” μας στον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας ήταν η έκρηξη στο λιμάνι του Πειραιά και η σύλληψη του Σάββα Ξηρού το καλοκαίρι του 2002. Τα ΜΜΕ εξαπολύθηκαν σε μια άνευ προηγουμένου προπαγάνδα τρομοκράτησης του κόσμου και δημιουργία αρνητικού κλίματος ενόψει και των αναμενόμενων ολυμπιακών αγώνων του 2004 από την ευημερούσα τότε ελληνική κοινωνία. Κάθε ιατρική δεοντολογία και στοιχειώδες ανθρώπινο δικαίωμα παραβιάστηκε εκείνες τις μέρες εις βάρος του συλληφθέντα “τρομοκράτη”.

Στις φυλακές κορυδαλλού κατασκευάστηκαν τα πρώτα λευκά κελιά και στη συνέχεια ανακοινώθηκε η κατασκευή των νέων, πιο εξελιγμένων, στη Λάρισα. Τα ειδικά κελιά στον κορυδαλλό προορίζονταν για τους πολιτικούς κρατούμενους της 17N και του ΕΛΑ.

«Τα κελιά βρίσκονται σε υπόγειο και έξω από τα παράθυρα υπάρχει διπλό συρματόπλεγμα και τείχος. Οι επισκέπτες υπόκεινται σε έλεγχο και η επικοινωνία γίνεται πίσω από τζάμι, ενώ ο κρατούμενος κατά τη διάρκεια του επισκεπτηρίου βρίσκεται μέσα σε κλουβί και παρακολουθείται από φύλακα και κάμερες. Γύρω από το προαύλιο υπάρχουν ψηλοί τοίχοι και στην κορυφή συρματόπλεγμα.»

«Η ειδική πτέρυγα των φυλακών της Λάρισας είναι υψίστης ασφαλείας, αποτελείται από 8 κελιά χωρητικότητας δύο ατόμων, θα διαθέτει πλήρες σύστημα παρακολούθησης των εγκλείστων με κάμερες (δεν γνωρίζουμε αν αυτό θα επεκτείνεται στο εσωτερικό των κελιών) και ξεχωριστό -πλήρως απομονωμένο- προαύλιο χώρο»

Οι λόγοι που επιλέχθηκε η Λάρισα για να κατασκευαστούν τα λευκά κελιά είναι πολλοί. Μια σχετικά συντηρητική πόλη χωρίς κοινωνικά αντανάκλαστικά, με ύπαρξη πολλών στρατιωτικών βάσεων τριγύρω αλλά και εαυτό της. Το καλό οικονομικό επίπεδο εξαιτίας των αγροτών και των επιδοτήσεων της. Επίσης η απόσταση της από την Αθήνα δυσκολεύει την επικοινωνία μεταξύ των εγκλείστων και των δικηγόρων τους και συγγενών τους, κάτι που λειτουργεί επιπλέον εκδικητικά εις βάρος τους. Αφού σκοπεύει τόσο στη φυσική απομόνωση των φυλακισμένων αλλά και στην πολιτική.

Αποκορύφωμα των δράσεων ήταν η πανελλαδική πορεία που έγινε στη Λάρισα το Μάη του 2004. Περίπου 1000 και περισσότεροι σύντροφοι και διαδηλωτές ξεκίνησαν από την κεντρική πλατεία και κατευθύνθηκαν προς τις φυλακές. Η τοπική κοινωνία, αν και παγωμένη στην αρχή λόγω και των προειδοποιήσεων των προηγούμενων ημερών για επεισόδια και καταστροφές, στη συνέχεια αγκάλιασε και αποδέχθηκε το λόγο της διαδήλωσης. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε το εξώφυλλο της συντηρητικής τοπικής φυλλάδας Ελευθερία για διαδηλωτές που γκρέμισαν τα λευκά κελιά αλλά και για άλλες εφημερίδες που μιλούσαν για το Γκουαντάναμο της Λάρισας. Το σύνθημα «ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΛΙΑ» αποτέλεσε κεντρικό σύνθημα όλων των διαδηλωτών, ήταν αυτό που ταρακουνούσε ολόκληρη την πόλη, ήταν αυτό που μεταξύ άλλων γράφτηκε στους περισσότερους τοίχους, είναι αυτό που συγκρούεται με τη λογική του κράτους ότι μπορεί να ξεμπερδεύει μαζί μας χτίζοντας λευκά κελιά.

Στην πορεία συμμετείχαν οι: η Επιτροπή Αγώνα για την Αποκάλυψη και Καταγγελία των Παραβιάσεων και των Ξένων Παρεμβάσεων στις Πολιτικές Δίκες, η Συσπείρωση Ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία, η Κόντρα, η Αντιεξουσιαστική Κίνηση, η Εργατική Εξουσία, το Δίκτυο, το ΕΕΚ η Κομμούνα του Χάους, οι Εστίες Αντίστασης, οι Ομάδες Ταξικής Επαγρύπνησης Νο 1, Οι Φίλοι του Ανθρώπου, Η Κατάληψη Terra Incognita – Αντιεξουσιαστική Συνέλευση Αλληλεγγύης και μια σειρά από άλλες συλλογικότητες του αναρχικού χώρου (υπήρχε πανό από το αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Λάρισας). Οι υπόλοιπες δυνάμεις της λεγόμενης εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς έλαμψαν για μια ακόμη φορά διά της απουσίας τους...

ΠΗΓΕΣ

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=211843

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=241168

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=275998

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=223929

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=217902 (εκδήλωση στο Γκίνη)

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=218787 (τοπικός τύπος)

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=211611 (τοπικός τύπος πριν την πορεία)

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=215705 (ανακοίνωση αυτοδια/μενο στέκι Λάρισας)

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=191594 (ανακοίνωση πολιτικών κρατουμένων)

http://www.oocities.org/anarchist_assembly/gr/larisa.htm

<http://www.eksegersi.gr/issue/333/%CE%9ACE%B1%CF%84CE%B1%CF%83CF%84CE%BFCE%BBCE%AE/15394.n%CE%B1-%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CF%83CE%BF%CF%85%CE%BD-%CF%84CF%8E%CF%81%CE%B1-%CF%84CE%B1-%CE%BB%CE%B5%CF%85%CE%BA%CE%AC-%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%AC> (κόντρα)

<http://kseeath.wordpress.com/2004/06/18/%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84CE%B1-%CE%BB%CE%B5%CF%85%CE%BA%CE%AC-%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%AC-%CF%84CE%B7%CF%82-%CE%BB%CE%AC%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%B1%CF%82/>

https://athens.indymedia.org/front.php3?lang=el&article_id=278435 (πορεία Αθήνα)